

Zarja izhaja vsak dan razen nedelje in praznikov ob polu enajstih dopoldne. — Naročnina z dostavljanjem na dom ali po pošti K 1-50. Posamezna številka 6 v. Letna naročnina K 18.—, polletna K 9.—, četrtletna K 4-50. — Za inozemstvo K 30.—. — Naslov: Upravništvo „Zarje“ v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 6, II. nadstr. Uradne ure za stranke od 11.—12. dopoldan in od 6.—7. zvečer.

ZARJA

Uredništvo v Ljubljani sprejema vse uredniške rokopise, ki jih ne vrača. — Upravništvo sprejema naročnino in inserate. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Cena inseratom: Enostopna pettivrstica 20 vin., pogojeni prostor 25 vin., poslana in razglasi 30 vin. — Naslov: Uredništvo „Zarje“ v Ljubljani, Šelenburgova ul. 6, II., uradne ure za stranke od 9.—12. dop. in od 1/26.—1/27. zv. — Reklamacije poštnine proste

Posamezna številka 6 vinarjev.

Štev. 99.

V Ljubljani, v ponedeljek dne 2. oktobra 1911.

Leto I.

Italijansko turška vojna.

Boji v jonskem morju. — Italijani napadajo turške torpedovke. — Italijanska mornarica pozivlje Tripolis, naj se uda. — Odklonjena kapitulacija. — Bombardiranje. — Race o angleški ofenzivi. — Balkan. — Avstrijsko stališče.

Ko je italijanska vlada poslala svoj ultimatum v Carigrad, je bilo vsakemu mislečemu človeku jasno, da hoče imeti vojno. To izpričuje pred vsem skrajno arogantni ton spomenice, ki ga nobena država ne bi mogla mirno prenašati. Pa tudi stvarna vsebina tega ultimata je bila taka, da ni mogla Italija pričakovati nič drugega kakor odklonitev. Zahteve italijanske vlade so bile enostavno nesramne, pretveze pa brezobrazno hinavske. Kadar govori Italija o slabi upravi, bi morala pač najprej sama sebe priti za nos in po pravici pravi neki italijanski list, da bi vso južno Italijo in Sicilijo lahko anektirala katerakoli evropska država, če bi slaba državna uprava opravičevala rop tuje dežele.

Da je Italija brez vsakih pomislekov hotela vojno, je razvidno tudi iz tega, da je takoj začela s streljanjem tam, kjer se je najmanj pričakovalo. Turčija ji celo očita v spomenici, ki jo je poslala drugim državam, da je pričela z vojno še preden je potekel rok, ki ga je Turčija imela za odgovor. V jonskem morju je italijanska eskadra napadla dve turški torpedovki. Eno je težko poškodovala, tako da ni za rabo, druga pa je ušla v preveško luko.

Preveza je mesto v turškem Epiru ob jonskem morju, tam kjer se turško grška meja dotika morja. Tukaj so se že enkrat odigrali bojni prizori. Leta 1897, v grško turški vojni so Grki od morske strani in na suhem napadli Prevezo, pa se jim je tako slabo godilo, da so še sami prišli v nevarnost. Preveza je stara turška luka. Trdnjava, ki je bila nekaj beneška in so jo Turki precej utrdili, zapira vhod v artaški zaliv, ki loči Grško od Turčije. Tukaj so od albanske vstaje sem navadno štiri turške torpedovke, ki imajo ob obali preprečevati vtihotapljanje orožja.

Tukaj se je odigral prvi sovražni dogodek sedajne vojne. Vse kaže, da dopoldne, ko sta torpedovki odpluli iz luke, v Prevezi še ni bilo znano, da se približuje napoved vojne, tembolj ker ima mesto jako majhen promet in je skoraj odrezano od sveta. Komaj sta bili na odprtem morju, ko se jima je približala italijanska eskadra, o kateri še ni znano, kako močna je bila. Zagrmel je prvi strel in takoj je sledila krepka kanonada, ki je prvo torpedovko napravila nesposobno za boj, dočim je druga pobegnila v luko.

Za Turčijo, ki ima komaj po imenu nekaj mornarice, je izguba vsakega čolna hud udarec. Ali ta bitka ob epirski obali je važnejša

iz drugega razloga. Italija ne misli le na okupacijo Tripolitanijske, temveč hoče voditi vojno tudi v Evropi na turških tleh. Kakšne posledice utegnejo nastati iz tega, se danes lahko ugiba, ali ne more uganiti. V svoji smešno ošabni okrožnici, ki jo je razposlala balkanskim državam, jih je hinavsko svarila in pripovedovala, da hoče na Balkanu ohraniti sedanji položaj. Vojna v evropski Turčiji postavlja te besede na laž. Tudi v Rimu niso tako neumni, da ne bi vedeli, kakšna smodnišnica je na Balkanu in kako lahko se užge.

Resnično prihajajo z Balkana že vesti, ki se ta hip pač ne dajo kontrolirati — kakor je sploh med neštetimi vestmi jako malo zanesljivih poročil — ki pa so vsaj deloma verjetne, a za mir na Balkanu, za mir vsled tega tudi v Evropi prav neugodne. Tako poroča „National Zeitung“ o govoricu, ki se trdovratno širi v diplomatskih krogih v Berlinu, da je imel italijanski kralj Viktor Emanuel pred desetimi ali štirinajstimi dnevi tajen sestanek s črnogorskim kraljem Nikolo. Viktor Emanuel ima kakor je znano, Nikolajevu hčer Jeleno za ženo. Belgrajska „Politika“ govori o možnosti, da bi Srbija morala varovati svoje rojake v Macedoniji in Stari Srbiji proti — Albancem, „Tribuna“ pa pravi, da se med Belgradom in Cetinjem pridno telegrafira, kako bi bilo nastopiti. Če bi Srbija kaj začela v Turčiji, bi gotovo tudi Bolgarska ne ostala mirna, zakaj to, kar imenuje Srbija srbske interese, imenuje Bolgarska bolgarske. Posamezniki v Sofiji se tudi že oglašajo v tem zmislu. Badoslavov zahteva mobilizacijo bolgarske armade, Malinov pravi, da je treba sedanje prilike porabiti, Tončev zahteva od vlade, da varuje Bolgare v Turčiji. Če se vpošteva, da so Krečani na velikem shodu zahtevali združitev Krete z Grško, tedaj ni dvoma, da je položaj za Turčijo jako kočljiv in da je kljub vsem mirovnim zatrdilom velesil nevarnost splošne vojne prav velika.

Tudi pred Tripolisom so Italijani že začeli z operacijami. Po nekaterih vesteh se je bombardiranje pričelo že v soboto dopoldne.

Medtem se Turčija še vedno trudi, da bi zbudila vest Evrope in pripravila krščanske države, da bi posredovale v Rimu. Turčija je tako popustljiva, da bolj ne bi mogla biti. Pripravljena je priznati Italiji vsakovrstne gospodarske pogodnosti v Tripolitanijski in ne zahteva pravzaprav nič drugega, kakor da se po imenu prizna njena suvereniteta. Če ne bi Italija

imela drugih namenov, bi ji moral razum narokovati, da bi predložila Turčiji mirno pogajanje. Zakaj več kakor je Turčija očitno pripravljena dati, najbrže tudi s krvavo vojno ne bo dosegla. Tako gladko, kakor si menda domišljajo v Rimu, se pa okupacija Tripolitanijske tudi ne bo izvršila. Italija bi menda rada dosegla bojno slavo. Ali ta špekulacija je zelo napačna. Če uniči močna eskadra ubogo torpedovko v jonskem morju, če težki topovi razdenjo zidovje Tripolisa, ni to nič slavnega. Kako pa bo s slavo, kadar se bodo italijanske čete odmaknile od obale, pa jih bodo v pešeni puščavi in v skalnatem gorovju noč in dan vznemirjali nevidni sovražniki, ne da bi kdaj prišlo do prave bitke, se bo šele pokazalo, kadar se prične gerilska vojna.

Turčija popušta do skrajnosti, dasi se mora bati nemirov in prevrata doma. Zaradi Tripolitanijske se gotovo ne peha za mir. Zakaj mnogo več itak ne more izgubiti v tej vojni, kakor že sama ponuja. Za stališče vlade bi bilo gotovo bolj ugodno, če bi izgubila oddaljeno Tripolitanijsko po nesrečeni vojni, kakor če jo takorekoč daruje Italijanom. Ali v Carigradu se boje homatij na Balkanu. Tam je glavna nevarnost in Turčija jo dobro sluti. Zato prosi vso Evropo, naj se usmili. Evropa pa jo tolaži z besedami, ki ne pomenijo nič. V Rimu vedo, da je tako. Z Avstrijo in z Nemčijo je Italija v zvezi. S Francijo in z Anglijo je prišla na algesiraški konferenci v najprijaznejše razmerje in tam je dobila tudi takozvano pravno podlago za svojo sedanjo roparsko ekspedicijo. Če se Turčija zanaša na Evropo, se slabo zanaša. Edina pomoč bi bila zanj, če bi Italija še zadnji trenotek prišla do spoznanja, da to, kar uganja, ni le velika lopovščina, ampak tudi precej velika neumnost.

Pred Tripolisom.

Rim, 30. septembra. Iz Tripolisa poročajo: Včeraj ob 11. dopoldne je priplul italijanski razdiralec torpedov „Garibaldi“ v luko. Neki častnik, ki ga je spremljal mornar z belo zastavo, je stopil na suho. Najprej se je pogovarjal s podkonzulom Gallijem. Izdal se je ukaz, da se vsi v mestu živeči Italijani ukreajo na ladjo v luki, ali pa da se zbero na konsulat. Potem je poiskal turškega poveljnika in mu je naznanil, da ima italijanska mornarica nalogo zasesti mesto. Zato poziva poveljnika, da se mu takoj uda z vso posadko. Turški poveljnik

je to odklonil. Italijanski častnik je odgovoril, da se dovoli nevojaškemu prebivalstvu šest ur za odhod. S tem se je poslovil. Vse občevanje se je izvršilo na najuljudnejši način.

Italijanska konzula bežita iz Bengazija.

Rim, 1. oktobra. Italijanska konzula Bolognesi in Piacentini sta dne 27. t. m. dospela v Bengazi. Drhal jima je žugala in ju ni pustila na konzulat. Kljub posredovanju turškega guvernerja jima je množica razbila kovčege. Policija je razgnala množico. Po noči se jima je posrečilo priti na čoln ter se prepejlati na parnik „Bisogno“, ki ju je odpravil na Malto. Prebivalstvo v Bengaziji je zelo razburjeno in tuji niso varni. (Take vesti razširja Italija s posebno vnemo, da bi s tem opravičila svoje tolovajstvo).

Dve italijanski ladji potopljeni.

Carigrad, 1. oktobra. Major Ahmed Festri javlja iz Tripolisa, da so Italijani z dvema ladjama poizkušali spraviti vojake na suho, da pa so Turki obe ladji potopili.

General Caneva — bivši avstrijski častnik.

Rim, 1. oktobra. General Caneva, ki je imenovan za vrhovnega poveljnika tripolitanske ekspedicije, je bil rojen leta 1845. v Tarcentu na Beneškem, ki je bilo takrat avstrijsko. Vzgojen je bil v Dunajskem Novem Mestu v vojni akademiji. Leta 1866. je prišel kot poročnik k tedanjemu 7. topniškemu polku in se je v avstrijski vojski udeležil v o j n e p r o t i I t a l i j i. Ko je Avstrija odstopila Beneško Italijo, je prestopil v italijansko armado. Leta 1897. se je udeležil afričanske vojne. Kot poveljnik uživa v italijanski armadi jako velik ugled.

Zaplenjena turška ladja.

Rim, 1. oktobra. „Messaggero“ javlja iz Tripolisa, da je bila turška ladja „Derma“ takoj po napovedbi vojne od Italijanov zaplenjena, ne da bi se bila upirala.

Razbita italijanska ladja.

Pariz, 1. oktobra. Po privatnih vesteh iz Tripolisa se je nova italijanska oklopnača „Pisa“, ki je nosila 515 mož, razbila.

Bitka pri Prevezi.

Rim, 1. oktobra. Vojvoda abruški javlja: V petek dopoldne sem priplul pred Prevezo (s kolikimi ladjami in s kakšnimi?) in sem dal našim bojnim ladjam nalogo, da križarijo ob obali. Ob 8. popoldne so mi javili poveljniki eskadrilj z brezličnim brzovjavom, da

MAKSIM GORKIJ:

Mati.

Socialen roman v dveh delih.

— Saj vidite . . . — je odgovoril kmet in se obrnil. Pristopil je še drug kmet.

Orožniki so se ustavili pred množico, ki je urno rasla, a molčala; naenkrat je iz nje krepko zadonel Ribinov glas:

— Kristijani! Slišali ste o resničnih sporočilih, v katerih je po pravici opisano vaše kmečko življenje; zavoljo teh sporočil trpim . . . ker sem jih delil med ljudstvo!

Ljudje so tesnejše obstopili Ribina . . . Njegov glas je zvenel mirno in umerjeno. To je stregnilo mater.

— Slišiš? — je vprašal potihovo svojega modrookega soseda in ga dregnil v rebra. Ne da bi odgovoril je ogovorjeni zravnal glavo in gledal mater v obraz. Tudi drugi kmet se je ozrl nanjo — mlajši je bil od prvega, s temno redko brado in pegastega, suhega obraza . . . Potem sta šla oba vstran od stopnic.

— Bojita se! — je nehote pripomnila mati. Njena pozornost se je poostila. S stopnic je razločno videla razbito črno obličje Mihajla Ivanoviča, čutila žareči blesk njegovih oči — rada bi bila imela, da jo zagleda Ribin, vzpenjala se je na nogah, iztegovala vrat za njim.

Ljudje so ga gledali čemerno, nezaupno in molčali. Le v zadnjih vrstah množice se je čul pritajen razgovor.

— Kmetje! — je dejal Ribin s svojim polnim in trdim glasom. — Verujte tem list-

kom . . . smrt sprejemam, mogoče, za nje, tepli so me, mučili, izvedeti so hoteli, odkod sem jih dobil in še me bodo tepli . . . vse pretpim! . . . V teh listkih je opisana sama resnica, in resnica nam mora biti ljubša od kruha . . . Tako je!

— Zakaj govorite to? — je tiho vzkliknil eden kmetov pri stopnicah. Modrooki mu je počasi odgovoril:

— Vseeno je — smrt je samo ena in tej človek ne uide . . .

Ljudje so molče stali, gledali mrko, izpod čela, na vseh je ležalo nekaj nevidnega, težkega.

Na stopnicah se je pokazal stražmojster in zarjovel s pijanim glasom:

— Kdo govori?

Šinil je po stopnicah dol, zgrabil Ribina za lase, sunil njegovo glavo naprej in nazaj in klical:

— Ti govoriš, pes . . . ti torej . . .

Množica se je zazibala in zamrmrala. Mati je v slabotni bridkosti sklonila glavo. In znova je zadonel Ribinov glas:

— Glejte, ljudje krščanski . . .

— Molči! — Stražmojster ga je udaril za uho. Ribin je omahnil in skomizgnil s pleči.

— Zvežejo človeka in ga trpinčijo, kakor se jim zdi . . .

— Stražniki! Odvedite ga! Narazen!

Kakor priklenjen pes za kosom mesa je skočil stražmojster pred Ribina in ga suval s pestjo v obraz, v prsi, v život . . .

— Pusti ga! — je zaklical nekdo v množici.

— Zakaj ga suješ? — mu je priskočil drug glas.

— Pojdi! — je dejal modrooki kmet in pokimal z glavo. Oba sta urno odšla k glavastvu, a mati ju je spremljala z ljubeznivim pogledom. Oddehnila si je — stražmojster se je spet okorno vrnil po stopnicah in zvrha kahor blazen rjovel in grozil s pestjo:

— Peljite ga sem, pravim . . .

— Ne! — je zadonel v množici silen glas — mati je ugenila, da je izgovoril besedo kmet modrih oči. — Ne pustite, otroci! . . . Če ga odpeljajo tja, ga pobijejo do smrti . . . A potem rečejo, da smo ga ubili mi . . . Ne pustite!

— Kmetje! — je zadonel Mihajlov glas. — Ali ne vidite svojega življenja, ali ne razumete, kako vas izkoriščajo, goljufajo in vam kri pije? Vse držite na svojih ramah, prva sila ste na zemlji, vsa njena moč . . . In kakšne pravice imate? Da poginete gladu — to je vaša edina pravica! . . .

Kmetje so zagnali velikanski hrup.

— Mož ima prav! . . .

— Pokličite komisarja! Kje je komisar? . . .

— Stražmojster je išel ponj . . .

— Kam je šel? Saj je pijan, da . . .

— Ni naša stvar, da kličemo gosposko . . . Hrup je naraščal.

— Govori! Ne damo te tepsti . . .

— Kaj so zagrešil, a?

— Razvežite mu roke . . .

— Ne, bratje . . .

— Le razvežite . . . Kaj zato?

— Glejte . . . da se ne pregrešimo! . . .

— Roke me bole! — je z enakomernim, zvonkim glasom prepvil vse druge Ribin. — Ne uidem, ne, kmetje! Ne skrijem se pred svojo resnico . . . ona me živi . . .

Nekaj ljudi se je umerjeno odstranilo od množice na vse strani; polglasno so se razgovarjali in zmajevali z glavami, drugi so se smejali . . . Nabiralo se je vse več slabo, nahitro oblečenih, razburjenih ljudi . . . Kakor temna pena so kipeli okolo Ribina, a on je stal sredi njih kakor znamenje sredi gozda, vzdignil roke nad glavo in kričal množici:

— Hvala vam, ljudje krščanski, hvala vam! Sami si moramo oprostiti drug drugemu roke . . . Kdo drug nam pa naj pomaga?

Otrl si je brado in zopet vzdignil vso okrvavljeno roko.

— Tu je moja kri . . . za resnico teče . . .

Mati je stopila s stopnic, a z zemlje ni mogla videti Mihajla, ki ga je ljudstvo stiskalo z vseh strani in spel se je naglo naprej na stopnice. V prsih ji je bilo vroče in nejasno veselje je trepetalo tam.

— Kmetje! Poiščite listke, čitajte jih, ne verujte gosposki in popom, ko vam pravijo, da so brezbožniki in puntarji ljudje, ki vam pričajo resnico . . .

(Dalje.)

sta dve turški torpedovki zapored pasirali Prevezo. Ena eskadrilja (kako močna?) je takoj napravila lov na prvo torpedovko, ki je skušala uiti proti severu. Po kratki vzajemni kanonadi se je torpedovka obrnila proti zemlji in je nasledila. Torpedovka, na kateri je izbruhnil požar, je nerabna. Drugo torpedovko sta napadla dva razdiralca, vrnila pa se je nepoškodovana v Prevezo. Poveljnikom sem brzojavno izrazil svoje zadoščenje.

Turška mornarica blokirana?

Berlin, 1. oktobra. Iz Carigrada javljajo: O turški flotili ni nobenih zanesljivih vesti. Po nekem poročilu je bil baje med njo in dvema italijanskima križarkama boj pri Chiosu. Druga vest pravi, da so tiste ladje, ki so pred tremi dnevi odplule iz Bajrute, pri Chiosu blokirane od italijanske mornarice.

Boj pri Durcu?

Pariz, 1. oktobra. Iz Carigrada javljajo, da so italijanske bojne ladje večeraj zjutraj napadle dve turški torpedovki pri Durcu (Durazzo, turško Darë).

NOVICE.

* **Neznan utopljenec.** Dne 6. septembra so našli ob morskem obrežju pri Splitu mrtvo truplo nepoznanega, tridesetletnega moža. Na levi prsni strani, v bližini srca so odkrili rano, povzročeno z ostrobrušenim orodjem. Sklepajo na samomor. Neznanec se najbrže ni mogel zabosti naravnost v srce in je nato še skočil v morje, nakar je utonil. Iz vseh okoliščin sklepajo, da je bilo truplo že teden dni v vodi. Nedaleč so našli zogljenelostanke utopljenčeve obleke, usnjato denarnico s 17 kronami in srebrno uro z verižico. Obleko je najbrže sezgal utopljenec sam, da bi tako zbrisal vsako sled o svoji osebnosti.

* **Ljubavne dogodivščine poljske grofice.** V Bukarešti je v salonih "visokih krogov" predmet dnevnih pogovorov — beg poljske grofice Lole Kalinowske z drž. uradnikom Borzo. Ubožna dvojica se baje skriva v neki samotni pastirski koči ob Moldavi. Borza je zapustil svoje visoko mesto v državni službi, svojo mlado ženo in troje nedoletnih otrok ter precejšnje premoženje in je pobegnil s 40 letno pod kuratelo postavljen, a baje zelo bogato grofice.

* **Dvoboj zaradi dekleta.** V Komorčanah na Ogrskem se je dvajset kmečkih fantov strastno zaljubilo v vaško lepoticu. V svoji ljubezenski tekmi so se pozvali na dvoboj s sekirami in noži. Dvoboj je bil v polnem tiru in dva fanta sta že bila smrtonesno ranjena, ko se je prikazala žandarmerija in razgnala bojelnike. Dva dni pozneje so našli dekletko zabodeno. Zaprl so dva kmečka fanta, ki ju dolže umora.

* **Navaren trgovec z dekleti.** Policija v Baresu na Ogrskem je prišla nevarnega trgovca z dekleti, brivca Jožefa Horvata v trenutku, ko je hotel tri mlade deklice spraviti v Sarajevo. Horvat ima samo navidezno že dolgo let brivnico v sarajevskem "ghetu", glavni njegov posel pa je bila trgovina z dekleti, s čimer si je po lastnem priznanju prislužil na leto petnajst tisoč kron. Deklice so poslali domov, trgovca pa izročili kazenskemu sodišču.

* **Lepa družba.** Na ovadbo grofa Stanislava Broel-Pater je bil pred kratkim v šlezjskem industrijskem kraju Bielice aretiran grof Maksimilijan Montgelas de Garnerius, vnuk nekdanjega bavarskega ministra istega imena. Sumijo ga, da je član mednarodne, dobro organizirane družbe hazardnih igralcev-sleparjev. Bival je navadno v San Sebastijanu ali v Bruslju ter so ga videli v spremstvu lepe ženske, ki jo je predstavljala za svojo soprogo, a je bila v resnici Bella Schumann oziroma Bella Mayer-Brügemann. Aretirani grof je ponovno ovaditelja navajal k hazardnim igram in navideznim borznim kupčijam, pri čemer je zadnji izgubil 40.000 frankov. Mična dama — grofica Montgelas — je hotela grofa Broela tudi pridobiti za mednarodno igralno družbo, katero vodi "lady Curzon" in katere člani zavajajo v igro potnike prvega razreda na železniški progi Moskva-Peterburg. Dne 15. septembra je prišel sleparski grof Montgelas v Bielice k grofu Broelu, da ga osebno pridobi za svoje načrte. Bil pa je aretiran. Policija išče tudi njegovega "tajnika" Eriha Bruer. Aretirani grof, ki si je nadeval tudi doneče ime "grof Gelay" in "A. de Garnier", je znan kot pretkan mednarodni hazardni igralec.

* **Župan inkvizitor.** Župana rumunske občine Cuzgan pri Konstanci so izročili sodišču, ker je na skrajno bestialen način umoril 90 letno betežno staro. Pretrečeni pondeljek je bila namreč aretirana stara kmetica Tudora Neua, ker so jo sumili, da je krada pri šolskem ravnatelju. Župan — Badulesco po imenu — si ji izmislil med preiskavo raznovrstne muke, da bi prisilil nedolžno kmetico k priznanju. Devetdesetletno staro je župan zbadal s šivankami pod nohte na prstih in vrelvroča jajca ji je dajal pod pazduho. V nežnosnih mukah je starica naposled izdihnila v rokavi nečloveškega inkvizitorja.

Ljubljansko delavstvo zoper draginjo.

Svarilo meščanskim poslancem ob 12. uri.

Beda, ki tare delavsko ljudstvo v Avstriji, postaja od dne dne hujša, vsak dan nam prinese novo podražitev: za mesom se je podražil kruh, za cukrom krompir, za zelenjavo mleko. Zadostna in dostojna prehrana delavskih rodbin je vočigled tem kričečim razmeram umetnost, ki je delavski možgani ne zapopadajo več. Krivi te neznosne draginje, ki je pretežka za delavska pleča, so vladajoči mogotci, ki so s svojo hudodelsko gospodarsko politiko zaprli živilo prosto pot v deželo, z visoko carino omogočili industrijskim kartelom blazno oduševanje, in ki so izročili avstrijske konzumente na milost in nemilost ogrskim bečarom.

V četrtek se sestane na energično zahtevano socialno demokratičnih poslancev parlament. Tik pred začetkom parlamentarnega zasedanja se je zbralo ljubljansko delavstvo, da še enkrat z vsem poudarkom povzdigne svoj protest proti umetni draginji, da ob zadnji uri pozove vlado in vladi pokorne meščanske stranke, da popravijo zločin, ki so ga — zagrešile nad avstrijskim ljudstvom. Še pred napovedano uro so delavci in delavke iz Ljubljane in okolice do zadnjega kotička napolnili areno "Narodnega Doma". Ogromne delavske množice, ki niso več dobile prostora na zborovališču, pa je pregнал dež, ki je lil kakor iz čebra, in so se morali vrniti, ne da bi prisostovali protestnemu zborovanju.

Kot sklicatelj je otvoril shod sodrug Bartl, nakar so bili izvoljeni v predsedstvo sodr. dr. Tomšič, sodružica Kregarjeva in sodr. Bartl. V svojem pozdravnem govoru je

sodr. dr. Tomšič

omenjal, da je ogromno število zborovalcev, ki se niso strašili skrajno slabega vremena in prihiteli na shod, najboljši dokaz za razburjenost in ogorčenost prebivalstva nad blazno gospodarsko politiko v državi, ki je pahnila ogromne množice delavskega ljudstva v največjo bedo in ki rešuje draginjsko vprašanje s puškami in z bajoneti. Izlakoteno in obupano ljudstvo zahteva kruha, a zakrknjena protiljudska vlada ga pita s svičnim grahamom. 5. oktobra se snide parlament; v tem trenutku kliče delavstvo meščanski vladi in meščanskim strankam, da se izpametujejo, da z nujnimi odpomočki preprečijo katastrofalno lakoto, ki grozi delavskemu ljudstvu na zimo. (Živahno pritrdjevanje.)

Nato je v daljšem govoru viharno aklamiran razložil

sodr. Etbin Kristan

draginjsko vprašanje in protidraginjski boj, ki ga bojuje avstrijsko delavstvo že dolgo vrsto mesecev, že lepo število let zoper izkoriščevalce, zoper podraževalce, zoper oduševanje in njih zaščitnike na poslanskih sedežih in na ministrskih foteljih. Gospodje, ki so sklicali poslansko zbornico na prihodnji četrtek — je dejal govornik — si domišljajo, da so storili klovekaj. Ampak socialni demokratje so že pred tremi tedni zahtevali, da se brez odloga snide parlament in da nemudoma, z radikalnimi sredstvi odpomore naraščajoči draginji. Socialno-demokratični poslanci so v seji klubskih načelnikov vladi in meščanskim strankam jasno pokazali, da se poslanska zbornica lahko skliče v nekaj dneh, in to zavlačevanje in odlašanje brez pametnega razloga kaže, da vladajoči krogi nimajo resne volje, da ustavijo in izdatno ublaže draginjo. Če bi vlada in njena služničad — meščanske stranke vseh jezikov in barv — ne bile preslišale resnega svarila socialnih demokratov, bi dunajskega tlaka ne bila polila delavska kri. In če sedaj ti krogi zavijajo oči proti nebu, če nevedno vprašujejo: kdo je kriv? je to farizejska prva vrsta. (Če bi bil ministrski predsednik baron Gautsch le en trenutek odkritsrčen sam proti sebi, bi se potrkal na prsi in vzkliknil:

Mea culpa, mea maxima culpa.

(Viharno pritrdjevanje.) V prvi vrsti je kriva vlada, so krivi tisti, ki niso doslej pokazali resne volje, da snamejo ljudstvu črno skrb z ramen. Če zavračajo sedaj vso krivdo na velikomestno sodrigo, tiči v tem opravičevanju lep kos hinavščine. Krivdo nosi tista gosposka sodruga bogatih palačah, ki ni hotela razumeti obupa delavskih množic, ki ni hotela slišati svarilnih glasov. (Tako je.) In žalostne dogodke, ki so jih s svojim brezvestnim cinizmom zagrešili, nadaljujejo dunajska krvava sodišča s svojo razredno justico.

Kdo se ne spominja raznih nemško-nacionalnih kravalov, ko so odrasli ljudje, po hladnem prevdanku razbijali ne šipe, temveč razdejali cele hiše, ne da bi jih dosegla roka pravice; in če jim je sodišče vendar naprtilo nizko kazen, so bili izpuščeni, preden so jo odsedeli. Sedaj pa pošiljajo nezrele fante, ki

so utrli šipo na cestni lanterni, za štiri, šest, deset mesecev, da, za dve leti v ječo. (Nepopisno ogorčenje.) Ta justica nam kaže, da ne živimo v pravni državi, ampak v državi, kjer si je kapitalizem zaslužil tudi pravosodje!

Nedolžna kri je morala teči, da so se zakrknjenim mogotcem odprle oči, da postavijo piko za svojo dosedanjo protiljudsko politiko; nedolžne žrtve so morale pasti, da je grof Khuen-Hedervary, zloglasni krvnik s Hrvaškega, uvidel potrebo mesnega uvoza, da avstrijski in ogrski vladni mešetarji ne govore več o annaberški železnici in ne več o škodi, ki bi zadela agrarce vsled mesnega uvoza in da so celo najvišji krogi prišli do spoznanja, da je odpomoč neodložljiva. Pozno je to spoznanje, zakaj socialni demokratje so že pred 10 leti opozarjali, da dovede ta brezobrazna politika do katastrofalne draginje, ki jo ljudska ramena ne prenese. Draginje pa je krivo tudi ljudstvo samo, ki tedaj ni verjelo socialno demokratičnim besedam, da gre vsa politika na njegov račun in je raje hodilo reševat sv. vero v "Union" in reševat narodnost na Hribarjeve shode. Če bi ljudstvo prej se otreslo verskih in narodnih predsodkov, bi danes v parlamentu ne sedela brezobrazna klika, ki polni bisage bogatinom, milijonarjem. V starem parlamentu so se pred 6 leti sklenili

Oderuški carinski tarifi;

tedaj so hodili okoli protiljudski elementi in govorili, da je treba ščititi poljedelstvo, da je treba varovati industrijo. Najbolj so kričali tisti, ki se sklicujejo na kmeta, pri nas bogaboječih klerikalci, da ne govorimo o liberalcih, ki so mrtva klika, brez poguma, brez samozavesti, ki se boje zamere na deželi. Ko so jeseni 1907. v novi zbornici socialni demokratje vložili obsežne predloge zoper draginjo, ni bilo v celnem dunajskem parlamentu nobenega slovenskega poslanca, ki bi se smel imenovati ljudskega zastopnika. (Tako je!) Tedaj socialni demokratje niso zahtevali le uvoza mesa, odprta meja, temveč tudi obširne pravice za povzdigo kmetijstva, planinskega gospodarstva, revidiranje kmečke odveze in pa uvedbo splošne in enake volilne pravice za občine in deželne zbornice, da se tudi v teh korporacijah oglasi ljudstvo s svojimi zahtevami. Ampak takrat so bila meščanska ušesa gluha in naši klerikalci so bili najnetejših eni, ki so hoteli pokopati socialno demokratične predloge, češ da so neizvedljivi. Danes, po štirih letih, ko je baron Gautsch primahal z majhnim koščkom tistih predlogov, pa povzdiguje njegovo modrost v deveta nebesa. Ali če so bili predlogi za povzdigo domače živinoreje umestni, je danes, ko je nastopilo silno pomanjkanje mesa, govoričenje o domači živinoreji navadna "foparija". (Pritrdjevanje.) Zakaj lačen želedec ne more čakati, da se povzdigne domača živinoreja, da dorasto teleta v vole. Treba je nujnega odpomočka, treba je

brezpogojno odpreti meje,

da pride meso v državo odkoderkoli: iz Argentinije ali pa iz Sibirije! Kako je domača živinoreja našim klerikalcem pri srcu, ki imajo vedno kmeta na jeziku, pa je razvidno iz tega, da so letos, ko je skoro vse seno vzela suša, pokupovali od kmetov seno in ga pošiljali na Bavarsko in pa na Češko, pa naj domači voli in krave lakote poerkajo. (Ogorčenje.)

Draginje ne bo konec jutri ali pojutrišnjem; še sto- in stokrat se bomo zbirali na protidraginjskih shodih, dokler ljudstvo ne bo samo gospodar, dokler ne razruši kapitalistične družbe, dokler na njenih razvalinah ne postavi socialističnega družabnega reda. Dolgotrajen boj je še pred nami, ne le boj s hudobnostjo ljudskih izkoriščevalcev, temveč tudi boj s kratkovidnostjo in duševno lenobo ljudstva, ki vse preveč zanemara svoje življenske interese. Danes pa zahtevamo, kar se da jutri izpeljati:

Uvoz argentinskega mesa.

Če vlada podpira po uimah, poplajah, požarih oškodovane, smemo zahtevati, da ublaži nesrečo, ki je zadela milijone prebivalstva, ko ljudje tik pred zimo ne vedo, kaj bodo jedli, s čim bodo kurili in v kaj se bodo oblačili. Ali ni ta katastrofa hujša in obsežnejša kot vse navedene? Baron Gautsch je dal minule dni razglasiti, da bo vlada nakupila krompirja. Želimo le, da ta krompir ne obvisi na papirju, na Gautschevem jeziku, in da dospe v ljudske želoce, želimo, da pokaže pri razdeljevanju krompirja Gautsch več ljubezni do ljudi nego do prašičev. (Veselost.) Naša zahteva je, da pusti državni zbor vse drugo pri miru, da se peča z edinim vprašanjem, z draginjo. (Viharno odobravanje.) Gospodje igrajo zoper brezvestno komedijo. Na dnevnih red poslanske zbornice so postavili vprašanje državnozbornskega poslovnika. Tako se pa nismo zmenili. Sklicevanje državnega zbora smo zahtevali zaradi draginje in od parlamenta, ki se snide v četrtek

zahtevamo — nič ne prosimo (Viharni klici: Nič! Nič!) — da se peča z draginjo. Vojne "reforme", ki hočejo utrgati ljudstvu izpred ust nekaj sto milijonov, ne maramo, ne marajo je delavske matere, katerim hoče ta "reforma" vzeti še nekaj več fantov v vojake. Kako

[podle burke z ljudskim življenjem]

uganjajo ljudski sovražniki, z ljudskim življenjem, se vsak lahko prepriča iz sobotnega "Slovenca". (Ogorčeni fej-klici.) To glasilo "miostnega knezoškofa", glasilo "svetega očeta", glasilo tistega, ki je dejal: Ljubite svejega bližnjega, je do nezavesti navdušeno z prelivanjem človeške krvi, z amoretiv in hujska proti socialnim demokratom, ki niso za moritev, ki niso za ropanje dežela. Nihče bi se ne menil za to podlo eunjo, ampak glasilo ošabne stranke je, ki pleni po kranjski deželi, in ki kliče: Dajte poslednji krajcar iz svojih žepov, pa pojdimo ropat dežele po svetu! Ampak ljudstvo ne bo jedlo smodnike in dinamita, temveč hoče mesa in kruha. (Živahno zatrdjevanje.) Dokler ni rešeno žledno vprašanje, parlament ne sme zglumljati časa in denarja z brambnimi, z davčnimi predlogami, se ne sme igrati s češko-nemškimi spletkarijami. To zahtevamo od parlamenta, to je bil namen današnjega shoda. V tej zahtevi nismo osamljeni, zakaj po asej širni Avstriji kliče ljudstvo: Kruha! Mesa! Kurjave! Obleke! Sedajni naš boj ni konec, ampak začetek boja! Ne več raztreseni, ampak zbrani v čvrsto organizirani vojski se bomo bojevali zoper vse, ki vas v ovčjem kožuhu verske in narodne fraze zalezujejo, da bi vas še naprej izkoriščali, vse dotlej, da si izvojujemo ves svet. Potrditev zadnjič sklenjene resolucije, ki se odposlje na pristojno mesto, in pa podvojeno delo za organizacijo proletarske armade — to je najuspešnejši protest proti draginji in vsem infimijam meščanske družbe. (Več minut trajajoče burno odobravanje.)

Shod je nato soglasno potrdil zadnjič v Mestnem domu sklenjeno resolucijo. Predsednik dr. Tomšič je pozval vse navzoče, da se odzovejo klicu stranke, kekar bo zopet treba in končal lepo vspehi shod. Ob viharnih živoklicih na mednarodno socialno demokracijo so se zborovalci mirno razšli. Politična oblast, ki je mobilizirala za shod vse svoje slabo plačane z draginjo nezadovoljne policaje in žandarmerije, pa je ostala blamirana.

Ljubljana in Kranjsko.

— **Cvetlični dan za — policijo.** Pred tednom dni je bil v Ljubljani — tako je bilo razglašeno — cvetlični dan za revne visokošolce. Poleg brhkih deklet s cvetjem in rožami je mrgolelo po ulicah policajev s sabljo. Držali so meščansko družbo za uzdo, da se ne splaši, pazili na javni red, da ne poskoči s svojega tira. Ampak motil bi se, kdor bi mislil, da opravlja sv. Hermandad svoje gubernantske posle gratis in da pomaga javnemu redu iz zadrege brez posebnega honorarja. Iz zanesljivega vira smo čuli, da je moral odbor cvetličnega dneva prav drago plačati nenaprošeno policijsko "pomoc". Darovalci so radovedni koliko so nabrali za ljubljansko policijo in tudi nas zanima, kaj stane reševanje meščanskega reda tako-le en dan. Cvetlični odbor vstreže vsem prijateljem policije, če odgovori na to vprašanje.

— **Draginja in učiteljstvo** je dnevni red izrednega zborovanja delegacije, ki jo sklicuje "Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev" v sredo, 4. oktobra ob 4. popoldne v "Mestni dom". Poročali bodo: 1. za Koroško: Zdravko Kovač, učitelj na Strmcu; 2. za Kranjsko: Fran Črna-goj, nadučitelj v Ljubljani-Barju; 3. za Primorsko: a) Gorisško: Franc Merljak, nadučitelj v Batujah; b) Istra: Anton Urbančič, nadučitelj v Boljuncu; c) Trst: Ferdo pl. Kleinmayr, učitelj v Trstu; 4. za Štajersko: Fran Brinar, nadučitelj v Gotovljah; 5. skupni poročevalec: Engelbert Gangel, učitelj v Idriji. Oklic, ki je izdan za to zborovanje, pravi: "Teža zborovanja delegacije se morajo udeležiti tovariši delegati in vse tovarišice delegatini, ki so jih okrajna učiteljska društva izvolila za zadnjo glavno skupščino Zaveze, vršečo se o binkoštih t. l. v Trstu. Nihče ne sme ostati doma: sedaj niti obenega izgovora! Resni čas kliče s poveljujočim glasom: Vsido zadnjega v Ljubljano! Ta kile pa velja tudi vsemu ostalemu slovenskemu učiteljstvu! Tovariši, tovarišice! — Vsi stanovi se gibljejo, vsi kličejo po pomoči in rešitvi iz neznosnega materialnega uboštva, molčati ne more in ne sme med bednimi stanovi najbednejši stan slovensko učiteljstvo! Mi in naše rodbine jedimo pod silovito težo bede, da se že večine polšača obup! Ob sedanjih denarnih sredstvih, ob sedanjem času vedno rastoče draginje je slovenskemu učiteljstvu absolutno nemogoče izhajati! To moramo vsej javnosti povedati, na ves glas zaklicati moramo poklicanim faktorjem z grogovitim glasom obupanega in neplačanega kulturnega delavca, da je sedaj pomôč

najnujnejša, ker je sila naj-
večja. Manifestirati hočemo z vso resnostjo
in dostojnostjo za naše pravice, za najprim-
tivnejše zahteve delovnega človeka: Dajte nam
kruha!

— **Ženska podružnica „Vzajemno-
sti“** ima redni mesečni sestanek jutri v torek
zvečer ob 8. na Resljevi cesti št. 22 (na desno).
Pridite vse članice, ker je rešiti važne zadeve.

— **Kolodvorska podružnica „Vzajem-
nosti“** sprejema člane vsak dan do 9. zvečer
v društvenem prostoru železničarskega tajništva
na Resljevi cesti št. 2.

— **Nezgod v Spodnji Šiški.** V soboto
dopoldne je padel Jos. Grabljevec, čuvaj v p.
v hiši g. Favaj pri drž. kolodvoru tako ne-
srečno po stopnicah, da si je prebil črepinjo.
Nezavestnega so ga prepeljali po zdravnikovi
odrebi v deželno bolnico.

— **Človekoljuben zdravnik.** Pod tem
poglavjem smo priobčili v št. 89. notico iz
Kranja, ki se je pečala z osebo g. dr. Šavnika,
okrajnega zdravnika v Kranju v zvezi z bol-
niško afero g. Petra Pogačnika iz Hujan pri
Kranju. Notica je dolžna g. dr. Šavnika, da je
z bolnikom nevestno in sirovo ravnal. Na pod-
lagi zanesljivih informacij, med drugim iz pa-
reza deželne bolnice ljubljanske, iz katerega je
razvidno, da g. Peter Pogačnik ni bil smrtno
nevarno bolan, temveč otekel na želodec, smo
se prepričali, da smo g. dr. Šavniku storili
krivico, ki jo s tem popravljamo in obžalu-
jemo.

— **Nasvet tržiškim klerikalcem.** Du-
ševni siromaki okoli „Lažljuba“ že vnaprej
odrekajo vseh našemu shodu in pravijo, da
se obrnimo do tržiških tovarnarjev. Ali ti hi-
navci ne povedo, kje so delavci najslabše pla-
čani. Prav nič ne omenjajo čevljarje delav-
nice P. Kozine in dr., kjer zaslužijo delavke
po 6 do 7 K na teden. V tej delavnici gos-
podari zglasni Papov, s katerim sta kakor
ena familija. Prav previdno molče o Gassnerju,
s katerim imajo klerikalci prav ozke stike. Po-
vejte mu enkrat o priliki, ko bode skupaj
sedeli v društvu sv. Jožefa, da ste njegovi de-
lavci in da je njegova krščanska dolžnost, da
vam zboljša sramotne plače. Povejte mu, da
bo to bogoljubnejše in človekoljubnejše delo
nego podpiranje čukov in tercijalk. Klerikalni
hinavci in petolizniki, namesto da lažete o
bratstvu socialne demokracije in židovskega
kapitala, pokažite raje, kaj znate, pokažite svojo
moč in ne pokladajte svoje modrosti, s ka-
terto tako radi mahate okolo sebe, pod mer-
nik. Ampak vse se nam zdi, da je vaša moč
in vaša modrost kakor strah — na sredi je
votla, okolo je pa nič ni. Z mogočnimi besedami
bi radi prikrili svojo dneševno beračijo!

— **Postojna.** Pišejo nam: Prihodnji te-
den bo razpoložen volilni imenik za občinske
volitve, a že se po Postojni širijo na tihem
razne govorice. — Liberalci se sicer klerikal-
cev boje; ata Žuzamaža seveda ne dvomi, da
bodo liberalci zmagali. Le zaradi lepšega, pra-
vijo, hoče dovoliti klerikalcem, da dovolijo
enega ali pa tudi dva svojih. Mi socialisti za
Arkota sploh ne eksistiramo. Kakor pa je pre-
strašil postojnske liberalce izid državnozbornih
volitev, tako garantiramo, da jih bo iznenadil
tudi izid občinskih volitev. K postojnski občini
spadajo tudi razne okoliške vasi; le-teh prebi-
valci so že davno siti liberalne oholosti. Po-
vemo pa liberalcem in ati Žuzamaži, da zveza
s klerikalci ne bo imela niti božjega niti ljud-
skega blagoslova. Za to bomo že poskrbeli mi.

— **Nova božja pot.** Na Savi se naši
klerikalci zmišljujejo raznovrstne stvari. V to-
varni so med starih železem ukradli železnega
boga in ga postavili v gozdu na drog kakih
20 minut od Save. Tja romajo vsako nedeljo
in posebno zarjavele device prosijo ukradenega
boga za ženine. Pa pravijo, da jih je bilo že
več ušlišan. Naprosili so jeseniškega župnika,
naj ukradenega boga na novo posveti in naš
župnik, ki rad „žegnuje“, se je seveda z ve-
seljem odzval temu vabilu, in tako bomo imeli
v nedeljo zopet žegnanje. Prav lahko se zgodi,
da postane Kalvarija, tako so namreč krstili
novo božjo pot, še čudovita božja pot. Čebuli
namerava, tako govore, zgraditi tam kolibo za
Jeruš. Vsekakor pa bomo tej najnovejši iz-
najdbi klerikalcev posvečali pozornost.

— **Ciganska nadloga.** Tri mlade ci-
ganke so poizkušale včeraj dopoldne pri posest-
niku Francu Tomšiču na Brezovici pri Ljub-
ljani svojo srečo pri kurjem lovu. Sreča pa je
opoteča in je bila tudi ob tej priliki. Kure so
bile preurne ter so s svojim kokodakanjem
vzbudile pozornost gospodinje, ki je ciganke
prepodila. Vse tri je orožništvo aretovalo in
obenen tudi cigana Valentina Levakoviča za-
radi vlačugarstva ter jih izročilo sodišču.

Idrija.

— **Konec državnozbornih volitev v
Idriji.** Kakor povesdo so socialni demokrati
tudi v Idriji hudo v želodec klerikalcem. Po-
sešno težko pa jih prebavlja po milosti farov-
ških kuharic izvoljeni poslanec Jože Gostinčar.
Kjer le more, jim skuša škodovati. Da se to
vzjema z resnico, potrjuje sledeči slučaj. Na
dan državnozbornih volitev 13. junija je čakal
volilec in sedanjí občinski svetovalec sodrug

Bernard Jazbar pred mestno hišo, da izroči
sodruhu A. Krašni eno krono na željo njegove
žene, da plača pri čevljarju popravo čevljev.
Kopica blizo stoječih klerikalnih paglavcev je
pa takoj „konstatirala“, da hoče Jazbar pod-
kupiti čevljarja za socialno demokratično gla-
sovanje. Še tisti dan se je celo od nekega
uradnika v žgalnici pripovedovalo, da je Jazbar
napravil grozovit prestopok, da zna še delo iz-
gubiti. O tem „prestopku“ so obvestili Jožeta
Gostinčarja, ki je takoj napravil ovadbo na dr-
žavno pravdnništvo in sodrug Jazbar se je mor-
ral zagovarjati, da ni šel v luknjo in zgubil
službo na željo katoliških mož. Šele pred par
tedni je bil sodrug Jazbar obveščen, da je
državno pravdnništvo nadaljno preganjanje zoper
njega ustavilo. V Idriji je torej volilni manever
trajal še nad tri mesece po končani volitvi.
Gostinčarjeva slava je zopet za eno stopnjo
višja, če v drugem ne, pa vsaj v tem, da se v
preganjanju socialno demokratičnih delavcev ni
pravi mojster.

— **Volilni imenik za občinske vo-
litve v Spodnji Idriji** se že precej časa se-
stavlja. Badovedni smo, kdaj se določi dan vo-
litve. Nekateri trdijo, da gre zato tako počasi,
da se bolje zagotovi klerikalna zmaga, o kateri
je pobožni horjulski Stanonik že pred enim
mesečem v Kanomlju fantiziral. Naše volilce
opozarjamo na imenik, da si ga takoj ogledajo,
če bodo vsi vpisani.

— **Podružnica zveze zidarjev** za idrij-
ski sodni okraj se v kratkem ustanovi. Na
shodu 27. m. m. se je izvolil pripravljalni od-
bor. Pristopilo je za nad 30 zidarjev. Shodu
sta poročala sodrug Petejan iz Trsta in Straus
iz Idrije. Sodrugi Petejan je označil pomen in
potrebo organizacije zidarske stroke iz svojih
praktičnihkušenj kot tajnik te stroke. Speci-
alnega pomena pa je za zidarje idrijskega
okraja, kajti doslej so zidarji v tem kraju
spali, kar je tudi vzrok njih slabih razmer.
Slabe plače in dvanajsturni delavni čas je te-
mu jusna priča, kajti povsod imajo zidarji že
veden 9 in 9 in pol urni delavni čas ter
najnižjo plačo po 52 do 60 v na uro. Sodrugi
Straus je omenjal, da organizacija povzdigne
delavstvo gmotno in duševno do boljšega bla-
gostanja, kar ne more škodovati podjetnikom
še manj pa njihovim poslovojem. Za zgled
so nam druge organizacije delavstva, zlasti že-
ležničarjev, kjer so tudi služabniki višjih raz-
redov skupno z navadnimi delavci organizira-
ni. Na shodu je bilo navzočih tudi par polir-
jev in mojster Moravec, ki niso bili proti or-
ganizaciji zidarjev. Zidarjev naloga pa je sedaj,
da za svojo organizacijo vse store.

— **Ponesrečil se je neki gozdni del-
avec** z Vojskega pri žaganju lesa v erariemnem
gozdu. Žaga mu je roko precej hudo odrla,
tako da je moral v bolnišnico erarične brat-
skladnice v Idriji.

Štajersko.

— **Hrastnik.** Nasprotniki kons. dr., med
njimi znani veteranec in profesor neumnosti,
ki zna samo turški brati in arabsko pisati, po
imenu Siuka (vulgo Sive) „oberknecht“ v rud-
niškem konzumu, misli, da je njegova največja
naloga, da zabavlja pri svojih vrečah čez naše
konzumno društvo. Tako je pred kratkim neki
ženski modroval, češ ali so rudarji zabiti, da
kupujejo tam doli pri delavskem konzumu, ki
se boče itak spufalo itd. Mož že dalje časa
otresa jezik proti našemu društvu. Mi smo si-
cer doslej molčali, ampak ker mož ne da miru,
bomo tudi mi brezobzirni. Sive, ali ti je mo-
goče dolgčas po raznih klobasah, ki si jih po-
prej pri našem društvu tako blizu gledal? Ali
razumeš? Če ne bo miru, bomo bolj jasno go-
vorili. Je sicer težavno z norcem se pripraviti.
Najbrže se je mož pri veterancih naučil tako
zabavljati.

— **Ponarejevalci denarja pred sodi-
ščem.** Pred Mariborskim sodiščem sta bila v
četrtak Volbenk in Vincenc Murat ml. iz Vi-
tanj pri Ormožu obsojena zaradi poneverjenja
in razpečavanja ponarejenih petkronskih nov-
cev, prvi na 15, drugi na 12 mesecev ječe z
mesečnim postom. Soobtoženi Vincenc Murat
st. oče obsojenih je bil oproščen, ker se mu
ni mogla dokazati soudeležba pri ponarejanju
— Meseca julija so začeli krožiti po ormoški
okolici ponarejeni petkronski novci. Sum je
padel na Murate, zlasti ker je Volbenk Murat
na neki veselici v Adrijancih plačal pijačo z
dvema ponarejenima novcema. Ko so dne 24.
julija orožniki pri hišni preiskavi našli sicer
zelo enostaven usnjeni model za ponarejanje
petih kron, malo železno pečico z ostanki raz-
topljenega svinca, cinka in pločevine ter ponar-
ejene kose petih kron, so vse tri, očeta in
sinova, aretirali in izročili sodišču.

— **Drvo je ubilo** v Žetalah v sredo
dopoldne hrvaškega drvarja Tomaža Vrbanič.
Bil je doma iz Podgore pri Ivanu na Hrva-
škem. Star je bil 19 let. Zadnji pondeljek je
prišlo 16 samih krepkih mladih Hrvatov drva-
rit na Resenik pri Bogački gori v Grünwal-
dove gozde. To jutro so podirali veliko bukev.
Ko je začela padati je potegnila in zlomila od
sosedne bukke veliko suho vejo, ki je padla
nesrečnemu Vrbaniču na desni strani na glavo
in mu strla glavo. Za nekaj minut je iz-
dihnil.

— **Nagla smrt.** V petek ob 11. dopol-
dne je v graškem ljudskem vrtu zadela kap
žel. čuvaja Josipa Petka. Z rešilnim vozom
so ga prepeljali v splošno bolnišnico, kjer je
kmalu umrl.

— **Dravo je skočila?** Iz Ptuj nam
javljajo: O sramotni aretaciji in nesrečni usodi
služkinje Antonije Cvetlin ste že zadnji teden
poročali v „Zarji“. Nesrečna služkinja je se
zdravila v tukajšnji bolnici. Ponoči dne 25. t.
m. pa je natihoma pobegnila iz bolnišnice.
Kakor sedaj zatrjujejo druge bolnice, je pu-
stila pod posteljnimi vzglavjem pislo naslednje
vsebine: „Zasrdi sramote, ki bi me čakala pri
starih in znanih vsled odгона, sem šla v
Dravo“. Služkinje doslej še niso mogli zasle-
diti in mislijo, da je skočila v vodo z ozirom
na okolnost, da je pobegnila v bolniški obleki.

— **Rodovitna trta.** Kmet Oberbahler v
Leitersdorfu na Štajerskem ima pri hiši trto,
ki nosi 1000 grozdov. Trta je bila
vsajena l. 1898 in se t razenja po vsem pos-
loplju.

Koroško.

— **Ponesrečil se je** med Zgornjo in
Spodnjo Belo delavec Ivan Bruger. Vračal se
je ponoči in zgrešil most, ter padel v globok
graben. Dobili so ga šele jutraj. Burger bo
težko okrevail.

— **Ženo zastrupil.** V Milstattu so are-
tirali 28 letnega dninarja, Josipa Wegscheiderja
ker je bil na sumu, da je zastrupil svojo ženo.
Žena leži na smrtni postelji. Wegscheider je
sedaj zločin priznal in povedal, da je dal ženi
strup v kavo.

— **Velik požar.** V Šmartnem je iz-
bruhnil v soboto ob 11. ponoči požar v go-
spodarskem posloplju posestnika Pichelkastnerja.
Zgorela je hiša, hlev in gospodarsko posloplje.
Živino so rešili. Vzrok ognja je neznan, su-
mijo pač, da je moral kdo nalašč zažgati. Sko-
da znaša čez 25.000 K.

Trst.

— **Morilca svakinje pred poroto.** Iz
Trsta poročajo: Po dve uri trajajočem posve-
tovanju so porotniki prišli iz posvetovalnice, a
njih načelnik je proglasil pravorek, s katerim
so porotniki sicer pritrdili umoru, ali odgovo-
rivi na neko drugo vprašanje, so zanikali, da
bi obtoženca imela namen zadati smrt. Na
podlagi tega pravoreka je okolu 4. popoldne
predsednik sodišča proglasil razsodbo, s katero
je Josip Rivolt obsojen na 12 let, Emil Rivolt
pa na 15 let težke ječe.

— **Samomor.** Anton Mikalič, star 32 let,
jestviničarski agent, stanujoč v Škorkji št. 31,
si je v četrtak ob 5. popoldne sprožil kroglo
iz revolverja v usta in bil takoj mrtev.

Umetnost in književnost.

— **Iz gledališke pisarne.** V torek je prva
operna predstava in se poje prvič Verdijeve
opera „Rigoleto“. Glavne vloge pojo gg.
Viljem Novak, prvi bariton, Fran Kram-
pera, prvi tenor, gospa C. Otahalova,
koloratovka, gospa pl. Foedranner-
gova, g. Hlitzaj in gospod Bukšek.

Delavsko gibanje.

— **Občni zbor pekovske podružnice
v Ljubljani,** ki je bil v četrtak, 28. pr. m.
v gostilni „pri Levu“ je bil dobro obiskan.
Sodrugi Piškur je otvoril shod in podal račun-
sko poročilo: Dohodki od januarja do konca
junija so znašali 1440-92 K; stroški za isti
čas 790-98 K; na centralo se je poslalo v tem
času 655-94 K; za stavko se je izplačalo
3506-30 K; stroški za intervencije 130-
K; tiskovine 65-78 K; posojila za stanovanje 74 K;
razni stroški 125-90 K. Članov šteje skupina
98. Računsko poročilo so navzoči vzeli brez
debate na znanje. — Pri 2. točki dnevnega
reda; volitve so bili izvoljeni: Simon Jurca za
predsednika; Štefan Krašovec za njegovega na-
mestnika; Ivan Dolinar pa za zapisničarja. —
Nato je sodrug Zoré v kratkem govoru bodril
navzoče, da se krepko oklepajo svoje strokovne
organizacije, ki je edina zastopnica delavstva
in ki edina pripomore delavstvu do pravice in
apeliral na novoizvoljene odbornike, da z vso
vnmemo delujejo za prosep organizacije. — Za
delegata na „Zvezin zbor“, ki bo 8. oktobra
na Dunaju je bil enoglasno izvoljen sodrug
Piškur. — Dalje je shod sklenil nabavo dru-
štvenega vena; sodrugom Krašovcu, Gregelnu
in Bevcarju se je poverilo nabiranje doneskov
za venec, sodrug Piškur pa je apeliral na člane,
da naj po svoji moči žrtvujejo za dobro stvar.
— K 5. točki je poročal sodrug Piškur, da je
„Zveza“ pisala, da naj se naznanijo vsi oni
pekovski mojstri, ki nečejo dovoliti nadomest-
nega pečijka. Spomnil se je tudi umrlega so-
druga Matjažiča, ki je kljub bolezní vstrajal v
stavki z ostalimi tovariši, kar naj bo za zgled
vsem pekovskim pomočnikom. Ko so se rešile
še nekatere nujne zadeve, je sodrug Piškur
zaključil lepo vspeli škod.

— **Nemška vlada za skrajšanje de-
lovnega časa.** Nemška vlada je izdala o svo-
jem oddelku na turinski svetovni razstavi
urađen katalog, v predgovoru je opisan indu-

strijski napredek Nemčije izza l. 1870, razlo-
ženi so vzroki tega napredka. V predgovoru je
nekaj prav zanimivih priznanj. Med drugimi
tudi tole: „Vse te naprave omogočajo pri stroj-
vem delu najintenzivnejšo produkcijo in izkušnje
so pokazale, da skrajšanje delovnega časa vsaj
za kvalificirane delavce ne zmanjšuje produk-
cije, temveč jo unaprčuje.“ To oficielno priznanje
si morajo delavci temeljito zapomniti, zahtevati
smejo, da vlada tudi v domači deželi prizna
za opravičeno, kar izdaja v tujini za plod iz-
kušenj. Vlada klobuta sama sebe, če oznanja
skrajšanje delovnega časa za hvalevredno, ro-
doljubno delo v povzdigo domače industrije,
hkrati pa s policijo zatira delavstvo, ki se bo-
juje za krajsi delovni čas.

— **Strankarski zbor finske socialne
demokracije,** ki je zboroval pretekli teden v
Helsingforsu, je dokazal vzlic nesoglasjem v
taktičnih vprašanjih, popolno edinost stranke v
načelnih rečeh. Marksizem je pognal v finski
stranki globoke korenine, za predsednika je bil
izvoljen eden najradikalnejših sodrugov deželni
poslanec Kaufinen. Vse razprave in sklepi so
pokazali, da na sodelovanje z meščanskimi
strankami ni misliti. Resolucija o taktiki stran-
ke pravi med drugim: Delavci morajo neumorno
nadaljevati boj zoper stremljenja ruskih oblast-
nikov, ki hočejo uničiti zakonodajalno in bud-
getno pravico ter državljanske svoboščine fin-
skega ljudstva. Ampak v tem boju delavci
nimajo v nobeni meščanski stranki zanesljive
zaveznice. Te stranke so že neštokrat doka-
zale, da zasledujejo isti cilj kot ruski zatiralec:
sebično potlačanje delavskega boja. V to svrhu
se družijo z ruskimi zatiraleci zoper delavstvo.
Delavci se morajo sami boriti zoper tujega in
zoper domačega sovražnika. Še ostrejša kot
doslej moramo opustiti v deželnem zboru in
izven njega vsako zblizanje z meščanskimi
strankami, ker vsako zblizanje utegne v soci-
alno demokratičnih vrstah zbuditi nezaupanje,
nesoglasje in odcepitev.

ZADNJE VESTI.

Italijanska turška vojna.

Tripolis bombardiran.
Pariz, 1. oktobra. Francoski konzul v
Tripolisu javlja, da so Italijani včeraj začeli
bombardirati zunanje utrbe Tripolisa. Fran-
coski prebivalci so zbrani na konzulatu.

Pariz, 1. oktobra. Bombardiranje Tri-
polisa se je pričelo včeraj ob pol 11. do-
poldne.

Abruški vojvoda guverner v Tripolisu.

Rim, 1. oktobra. Abruški vojvoda ima
biti imenovan za italijanskega guvernerja v
Tripolisu. Italijanska vlada namerava tripoli-
škemu prebivalstvu olajšati davke.

Oboroževanje prebivalstva.

Rim, 1. oktobra. „Tribuna“ trdi, da je
priplul turški parnik „Derna“ pod nemško za-
stavo do Tripolisa. Turki so pripravljani na
skrajni odpor, Arabci pa so Italijanom pri-
jazni. Iz Tripolisa so odšle velike pošiljatve
orožja in streliva na velblodih v deželo, da se
oboroži domače prebivalstvo.

Italijani se izkrcavajo pri Prevezi.

Carigrad, 1. oktobra. Porta je do-
bila poročilo, da so se začeli Italijani včeraj
ob 3. popoldne pod varstvom treh križark in
štirih torpedovk nedaleč od Preveze izkrcavati.
V janinskem okraju so redili mobilizirani.

Zaplenjene ladje.

Rim, 1. okt. Torpedolovec „Corazziera“
eskortira zaplenjeno jahto v Terant. Torpedo-
lovec „Alpino“ je zaplenil grški parnik, ko se
je hotel s 50 častniki, 162 turškimi vojaki in
z municijo in proviantom zapeljati v preveško
luko.

Neugoden vtisk v Parizu.

Pariz, 1. oktobra. Preveški dogodek
je napravil v tukajšnjih diplomatskih krogih
jako slab vtisk. Italijanskemu poveljniku oči-
tajo, da je lahkomišelnost spravil mir Evrope v
nevarnost.

Turška okrožnica.

Carigrad, 1. oktobra. Turška vlada
je razposlala državam sledečo okrožnico: „Kljub
izredno kratkemu od Italije določenemu štiriin-
dvajseturnemu roku smo pobiteli davno pred
potekom in odgovorili, da italijanski vladi ni
treba vojaškega zasedanja, da doseže od nas v
Tripolitani in Cirenaiki jamstva za njeno go-
spodarsko razširjenje. Izrekli smo, da smo pri-
pravljani dovoliti take garancije, kolikor ne
kršijo naše teritorialne nedotakljivosti in da
prevzamemo dolžnost, da tekotom razprav ne
izpremenimo svojega vojaškega položaja v ome-
njenih pokrajinah. Ne da bi na to spravljivo
ponudbo le odgovorili, nam pošilja italijanska
vlada formalno vojno napovedo tisti čas, ko
odposlila svojo mornarico in ko nspada, ne da
bi le počakala, da poteče rok, eno naših tor-
pedovk na Jadranskem morju. Neprijetno pre-
senečeni vsled te nepričakovane sovražnosti,
katere naše nastopanje napram Italiji nikakor
ne opravičuje, hočemo verjeti, da je še čas
vpriču spravljivega mišljenja, ki nas navdaja,

da se preprečijo usodepolne posledice vojne, za katero ni nobene vzoka. Obračamo se torej do miroljubnega in človeškega mišljenja ter do prijateljstva p. n. vlade, da vložijo v Italijo ugovor in jo prepriča o naši odkritosrčni želji, da se z njo pogajamo in da se prepreči nepotrebno prelivanje krvi."

Ob turških mejah.

Solun, 1. okt. Pod vodstvom generala Džavid paše se grade na meji Črnogore, Hercegovine, Srbije in Bolgarije obmejne utrdbе. — Med Albanci ščujejo neprenehoma levantinski Italijani.

Vatikan in vojna.

Dunaj, 1. oktobra. „Polit. Corresp.“ ima dopis iz Rima, ki pravi, da pozdravljajo v Vatikanu okupacijo Tripolitanijske z velikim zadoščenjem. (To je zelo krščansko! Ampak razumljivo tistemu, kdor ve, da je sedanji „sveti“ oče od nekdanj zagrižen irendentist in velikanski italijanski šovinist.) V Vatikanu menijo, da bo to pospešilo v Tripolitanijski krščansko civilizacijo (pač civilizacijo krščanskih kanonov in krščanske morije?) in da bo zelo koristilo katoliškemu misionom (ki so navadne kramarije!) Katoliški misijoni v Tripolitanijski so v rokah francižkanov, ki vsi pripadajo italijanski narodnosti (aha!) Okupacija Tripolitanijske bo imela najbrže to posledico, da se ondotna apostolska prefektura spremeni v apostolski vikariat (kako važno je to za ves svet!), kakor se je zgodilo v Eritreji (kjer pa so jo Italijani grdo dobili po grbi.) Ta proces se seveda izvrši šele tekom časa (kajpada; kakor hruska z drevesa ne pade Tripolitanijski italijanskim roparjem v žrelo.)

Turin, 1. oktobra. Papež, ki se izredno zanima za tripolitansko zadevo (to je menda krščanska naloga!), je po napovedbi vojne ukazal moliti za italijansko mornarico. (Morda bo dal tudi za abruške razbojnikе še moliti. Krasno krščanstvo, krščanstvo roparjev...)

Amerika naj posreduje.

Novi Jork, 1. okt. Turški poslanik v Washingtonu je prosil predsednika Tafta, da bi posredoval v konfliktu z Italijo.

Angleško časopisje.

London, 1. okt. Angleško časopisje obsoja italijanski nastop na najostrejši način: „Daily Graphic“ pravi, da bi se morala vest Evrope še zadnji trenotek upreti. — „Daily Express“ pravi: „Bodoče stališče Italije med državami bo stališče roparja.“ — „Daily Chronicle“: Nastopauje Italije je navaden roparski napad. Italija bo imela še priliko jokati zaradi izgube prejšnjih prijateljev. — Tudi ostalo časopisje soglasno obsoja to vojno.

Mirovna intervencija evropskih držav.

Carigrad, 2. oktobra. Včeraj se je vršil ministrski svet, ki je trajal vso noč. V jutranjih urah je vlada izdala uradni komunikacije, v katerem pravi, da je vsem turškim poslanikom naročila, da se obrnejo za intervencijo evropskih velevladi pri italijanski vladi.

Berlin, 2. oktobra. „Lokalanzeiger“ poroča, da se evropske velevladi dogovarjajo o skupni intervenciji v Rimu in Carigradu, da se prepreči prelivanje krvi.

Pariz, 2. okt. Tukajšnje časopisje trdi, da velja obisk ministrskega predsednika Cailauxa pri predsedniku Fallieresu narčtu da prevzame predsednik francoske republike inicijativo pri mirovni pogajanjih med Italijo in Turčijo.

Italijanske vojne priprave.

Zeneva, 2. oktobra. Turški generalni konzul je izjavil poročevalcu „Neue Fr. Presse“, da se Italija že dolgo pripravljala na vojno. Skrivaj je vtihotapljala orožje v Albanijo in so turške oblasti zasledile velike zaloge italijanskega orožja.

Koncentracija turškega brodogradstva.

Carigrad, 2. oktobra. Vse turško brodogradstvo je koncentrirano v Dardanelah.

Turčija je zaplenila dve italijanski ladji, Carigrad, 2. okt. Agencija Havas poroča, da je Turčija konfiscirala dve italijanski bojni ladji pred Dardanelami.

Italijanske čete udrle v Turčijo. — Splošna mobilizacija.

Carigrad, 2. oktobra. V Prevezi se je izkrcalo 1600 mož italijanske armade. Turška vlada je odredila vsled tega splošno mobilizacijo.

160 italijanskih vojakov utonilo pred Tripolisom.

Carigrad, 2. oktobra. Dve mali italijanski ladji, ki sta se bližali tripolitanskemu obrežju, so s turških utrdb obstreljevali. Ladji sta se potopili, z njima vse moštvo — okoli 160 vojakov.

Italijanska vlada desavuirala abruškega vojvodo.

Rim, 2. okt. Z ozirom na splošno nejevoljo, ki jo je v Evropi vzbudilo provokantno postopanje abruškega vojvode v jonskem morju je italijanska vlada izdala izjavo, da je abruški vojvoda pri Prevezu ravnal po svoji glavi in da je vlada njegovo postopanje obsodila.

Aerenthalove flavze.

Dunaj, 1. okt. „Fremdenblatt“ objavlja danes dolgo oficijozno izjavo, ki se igra z besedami in pravi, da hoče Avstrija varovati sedanji položaj na Balkanu. Turčijo pa tolaži, češ zaradi konflikta z Italijo se ji ni treba preveč razburjati, ko ve, da se sme na Balkanu zanašati na podporo drugih držav, če bo tudi nadalje pomirjevalno vplivala na javno mnenje svoje dežele. (Za to tolažbo ne bodo Turki Aehrenthalu posebno hvaležni.)

Volitev v Ottakringu.

Dunaj, 2. okt. Jutri je v Ottakringu vadomestna državno-borska volitev. Socialno-demokratski kandidat je Albert Sever, deželnozborski poslanec.

Se ena žrtev.

Dunaj, 1. oktobra. Včeraj je v Štefanijini bolnišnici umrl 46letni sodrug Franc Wögerbauer, ki je bil pri demonstracijah dne 17. sept. ranjen. Pogreb je jutri, v ponedeljek, ob 2. popoldne.

Katoliški shod.

Dunaj, 1. okt. Dne 4. in 5. oktobra bo v Dunajskem Novem Mestu nižjeavstrijski katoliški shod.

Demisija švedskega ministrstva.

Stockholm, 1. okt. Vsled izida volitev za parlament je ministrski predsednik Lindman z vsem kabinetom podal demisijo.

Naročansko vprašanje.

Pariz, 1. okt. Ministrski svet je sprejel nekatere izpremembe, ki jih je predlagala Nemčija. Glede ostalih vztraja na francoskem stališču s posredovalnimi formulami. Največje težave se tičejo še vedno vodstva. Vendar se zdi, da je neposredno pričakovati sporazum.

Velikanska katastrofa — 500 oseb utonilo.

New-York, 2. oktobra. V bližini New-Yorka se je podrl jezik pri velikih vodnih napravi. Voda je razdejala tovarno. Okoli 500 v tovarni zaposlenih delavcev je ob življenje.

Odgovorni urednik Fran Bartl.
Izdaja in zaloga založba Zarje.
Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

FR. KS. KASPER

Ljubljana, Vegova ul., v bližini realke.

Zaloga raznega pohištva,

hišnih oprav za spalne in jedilne sobe, vseh vrst tapeciranega pohištva, naslanjačev, otomanov, kakor tudi pisarniških oprav, dalje različnih platnenih in lesenih rolo, žaluzij in železnih valjnih zastorov. — Velika množina izgotovljenih oprav za spalne in jedilne sobe vedno v zalogi.

Priznalna pisma, ceniki in vzorci na poljubno razpolago.

Železnato vino s kino

lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani

... Dunajska cesta ...

krepča malokrvne, nervozne, vsled bolezni oslabele osebe, blede, slabotne in bolehave oroke, ena pol-literska steklenica 2 K, tri steklenice K 6'60. Poština in zavojnina prosta.

Železnato vino lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani vsebuje v resnici in vedno navedeno množino železa, ima neoporečno zdravilno vrednost in prednjači zaradi tega vsem drugim železnatim izdelkom.

ANTON BAJEC

cvetlični salon

Ljubljana, Pod Trančo šte. 2.

Velika zaloga suhih vencev.

Izdelovanje šopkov in vencev, trakov z napiel itd. — Zunanja naročila izvršuje točno.

Vrtnarija je na Tržaški cesti.

Brzojavni naslov: BAJEC, Ljubljana.

Največje podjetje konfek. stroke je ogromna trgovina

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg šte. 5

katera ima že začetkom sezije

nad 30.000 kom. svežega blaga

po najnižjih cenah — in to:

nad 5000 kom. najfinejših oblek za gospode	nad 2000 kom. posamezn. hlače in telovnikov
.. 2000 .. najfinejših površnikov, sport- uili in zimskih sukenj	.. 3000 .. oblek za dečke in otroke
.. 3000 .. pelerin	.. 15000 .. najmodernejše konfekcije za dame in deklice.

Solidna postrežba!

Priznано nizke cene!

10 zapovedi

za zdravje in 10 zapovedi za kmetovalca, vsake posebej tiskane, dobi vsak človek zastoj v lekarni Trnkoczy zraven rotovža v Ljubljani. V tej lekarni se tudi oddajajo zdravila p. t. članom okr. boln. blagajne v Ljubljani, bol. zavodu c. kr. tob. tovarne in bolnišnice blagajne južne železnice.

Kupujte „Zarjo“
izvod samo 6 vinarjev.

Restavracija „International“

na Resljevi cesti št. 22

v neposredni bližini južnega kolodvora.

Vedno sveže pivo, dobra dolenska vina kakor tudi gorka in mrzla jedila.

Na razpolago je vrt s kegljiščem in vsi slovenski, nemški, italijanski delavski listi. Shajališče sodrugov!

Na prijazen poset vabi

Marija Petrič,
gostilničarka.

Velika zaloga
pohištva in tapetniškega blaga

FR. KAPUS

Marije Terezije cesta 11. (Kolizej.)

Velika izbira vsakovrstnega pohištva za spalne, jedilne in gosposke sobe. Divane, otomane, žimnice, modroce iz morske trave, zmednice na peresih, podobe, zrcala, otročje vozičke ter kuhinjsko pohištvo.

Sprejema se tudi oprema hotelov.

Zmerne cene.

Izdelki solidni.

Konsumno društvo

za

Ljubljano in okolico

vpisana zadruga z omejeno zavezo

ima dosedaj sledeče prodajalne:

- I. v Šiški (v lastni hiši) Kolodvorska c.,
- II. na Viču (Glince, Tržaška cesta),
- III. v Ljubljani, Vodmat, Bohoričeva ulica,
- IV. v Ljubljani, Kolodv. okraj, Sodna ul. 4,
- V. v Ljubljani, Trnovo-Krakovo, Krakovski nasip 10,
- VI. v Tržiču na Gor. (pot proti Bistrici),
- VII. na Savi na Gorenjskem,
- VIII. na Jesenicah na Gorenjskem.

Pisarna je v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 6 II. — Uradne ure za stranke od 8.—1. ure popoldne.

Članov ima 1474, podpisanega kapitala 44.220 K, vplačanega 31.715 K; garancije 88.440 K.

Pristopi lahko vsak polnoleten konsument oz. konsumentinja; pristopnina 1 K, delež 30 K, ki se vplača lahko v obrokih. Pristopi se lahko v prodajalnah in v pisarni. Hranilne vloge se obrestujejo od dneva vložitve do dneva vzdiga po 5%. — Dosedanje stanje hranilnih vlog 45.000 kron.

Cene v prodajalnah zmerne!

Blago sveže!

V letu 1910 — 4% dividende.